

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з наукової
та інноваційної діяльності
Національного університету біоресурсів
і природокористування України
доктор сільськогосподарських наук,
професор

Оксана ТОНХА
2026 р.

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне і практичне значення результатів дисертації

Ярощука Дмитра Анатолійовича

на тему: **«Підвищення відгодівельних і м'ясних ознак свиней**

за дії етологічних факторів»,

поданої на здобуття ступеня доктора філософії

зі спеціальності **204 «Технологія виробництва**

і переробки продукції тваринництва»

галузі знань **20 «Аграрні науки та продовольство»**

Витяг з протоколу № 1 фахового семінару кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України від «14» квітня 2025 року.

Присутні члени фахового семінару кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України: С. Ю. Рубан в. о. завідувача кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН, гарант освітньо-наукової програми, головуєчий на засіданні фахового семінару; Н. В. Богданова, доцент кафедри технологій у тваринництві, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, експертка; Н. П. Грищенко, доцент кафедри технологій у тваринництві, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Л. В. Засуха, заступник начальника з питань аспірантури відділу наукових кадрів та аспірантури апарату Президії НААН, доктор сільськогосподарських наук, старший дослідник; Р. В. Кононенко, декан факультету тваринництва та водних біоресурсів, доцент кафедри гідробіології та іхтіології, кандидат ветеринарних наук, доцент; Л. Г. Леньков, старший науковий співробітник лабораторії годівлі, фізіології та здоров'я тварин Інституту свинарства і агропромислового виробництва НААН, кандидат сільськогосподарських наук; А. В. Лихач, професор кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин, доктор сільськогосподарських наук, професор; В. Я. Лихач, в. о. завідувача кафедри технологій у тваринництві, доктор сільськогосподарських наук, професор; М. В. Себа, доцент кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин, кандидат сільськогосподарських наук, доцент, експерт; Т. В. Якубець, доцент кафедри технологій у тваринництві, доктор філософії з галузі знань «Аграрні науки та продовольство».

Інші присутні на засіданні фахового семінару кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України: Д. А. Ярошук, здобувач ступеня доктора філософії; С. Л. Глухенький, здобувач ступеня доктора філософії; М. М. Ченцов, здобувач ступеня доктора філософії.

Порядок денний: обговорення основних наукових результатів дисертації **Ярощука Дмитра Анатолійовича** на тему: **«Підвищення відгодівельних і м'ясних ознак свиней**

за дії етологічних факторів», поданої на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва».

Тему дисертації затверджено науково-технічною радою науково-дослідного інституту технологій та якості продукції тваринництва факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України (протокол № 3 від «12» жовтня 2022 року).

Дисертацію виконано на кафедрі прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Науковий керівник: доктор сільськогосподарських наук, професор **Лихач Анна Василівна**, професор кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин Національного університету біоресурсів і природокористування України.

Слухали: доповідь аспіранта Д. А. Ярошука про основні положення дисертації. У результаті досліджень аспірантом вперше: встановлено комплексний взаємозв'язок між класом рухової активності свиней і архітектонікою їх соціальної ієрархії у групах; доведено, що висока локомоторна активність є біологічним предиктором «вибухової» агресивної реакції (частота конфліктів у 1,8 раза вища) при формуванні нових технологічних груп; ідентифіковано та кількісно охарактеризовано «просторові маркери домінування» (блокування траєкторій руху, контроль зони годівлі понад 38 % часу) та «зони соціального уникнення» (тривале перебування підлеглих особин у кутових зонах до 46 % часу), що дозволило розробити неінвазивну систему оцінки соціальної напруги в станку; виявлено етологічну детермінацію м'ясності туш, а саме: пасивний профіль поведінки є маркером раннього жировідкладення (збільшення товщини шпику на 1,63–1,83 мм), тоді як висока активність сприяє переорієнтації метаболізму на анаболізм м'язової тканини. Набуло подальшого вивчення: розуміння системи «порода × поведінка»: встановлено, що ступінь впливу рухової активності на відгодівельні та м'ясні ознаки має породну специфіку. Доведено, що свині з кровністю породи дюрок ($\text{♀}(\text{ВБ} \times \text{Л}) \times \text{♂Д}$) є більш етологічно лабільними і чутливими до соціального стресу, порівняно з помісями породи п'єтрен; оцінено благополуччя свиней через впровадження індексу рухової активності як інтегрального етологічного показника. Розроблено і впроваджено: етологічно-орієнтований алгоритм комплектування відгодівельних груп свиней, що базується на диференціації тварин за класами рухової активності й дозволяє прогнозувати продуктивні ознаки; практичні рекомендації щодо підвищення відгодівельних і м'ясних ознак свиней за дії етологічних факторів.

Здобувачу було задано 27 запитань, на які доповідач надав обґрунтовані відповіді та пояснення.

Виступили:

Науковий керівник – доктор сільськогосподарських наук, професор А. В. Лихач зазначила про високий рівень знань, умінь, навичок та компетентностей здобувача у галузі тваринництва. У процесі виконання індивідуального навчального плану Д. А. Ярошук виявив високу працездатність, загальну ерудицію та наполегливість в опануванні нових навчальних дисциплін. Під час проведення досліджень та виконання індивідуального плану наукової роботи проявив себе як самостійний, наполегливий, відповідальний науковець, який уміє поставити і вирішити складні наукові завдання, володіє методами наукових досліджень, комунікаційними та іншими компетентностями, що дозволяють йому цілісно, у логічній послідовності презентувати результати власних досліджень, публікувати їх у наукових виданнях, обговорювати у науковій спільності, обґрунтовувати та відстоювати власні наукові досягнення.

Експерти:

Богданова Н. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, відзначила актуальність теми дослідження, його наукову новизну, теоретичне та практичне значення

роботи. Експертка відмітила, що дисертація здобувача ступеня доктора філософії Д. А. Ярощука є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання щодо підвищення відгодівельних і м'ясних ознак за дії етологічних факторів в умовах промислової технології. На основі аналізу дисертації, експерткою запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такий, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Себа М. В., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, відзначив актуальність обраної теми, високий ступінь обґрунтованості наукових положень та висновків. Експерт відмітив, що під час виконання дисертації застосовано сучасні та класичні методи досліджень, які дозволили здобувачу досягти поставлених завдань та зробити логічні висновки. Отримані результати розширили дані щодо етологічно-орієнтованого алгоритму комплектування відгодівельних груп свиней, котрий базується на диференціації тварин за класами рухової активності й дозволяє прогнозувати їх продуктивні ознаки. Обґрунтованість та достовірність результатів і висновків базується на їх апробації на міжнародних конференціях. На основі аналізу дисертації експертом запропоновано дати їй загальну позитивну оцінку, як такий, що відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року та рекомендувати дисертацію для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

В обговоренні результатів дисертації взяли участь: С. Ю. Рубан, доктор сільськогосподарських наук, професор, член-кореспондент НААН; М. С. Грунтковський, кандидат сільськогосподарських наук, доцент; Т. В. Якубець, доктор філософії з галузі знань «Аграрні науки та продовольство»; Л. Г. Леньков, кандидат сільськогосподарських наук.

Виступаючі зазначили, що дисертація Д. А. Ярощука виконана на актуальну тему, містить значну кількість нових наукових даних, має наукову новизну, актуальність, важливе теоретичне та практичне значення, відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Було підтримано пропозицію експертів про рекомендацію дисертації Д. А. Ярощука для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Постановили: заслухавши та обговоривши дисертацію **Ярощука Дмитра Анатолійовича** на тему: «**Підвищення відгодівельних і м'ясних ознак свиней за дії етологічних факторів**», члени фахового семінару кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України ухвалили:

1. Актуальність теми дисертації. Дисертаційне дослідження Д. А. Ярощука спрямоване на вирішення актуального науково-практичного завдання – підвищення

відгодівельних і м'ясних ознак свиней шляхом цілеспрямованого використання етологічних факторів. В умовах сучасних трансформацій аграрного сектору України, орієнтованих на інтеграцію до європейського науково-освітнього та виробничого простору, особливої актуальності набуває пошук інноваційних підходів до підвищення ефективності тваринництва за одночасного дотримання високих стандартів благополуччя тварин. Сучасне свинарство потребує не лише інтенсифікації виробництва, але й впровадження технологій, що базуються на глибокому розумінні біологічної природи тварин та їх поведінкових реакцій. У роботі поведінка тварин розглядається не лише як індикатор їх благополуччя, а як важливий регулятор продуктивності, що відкриває нові можливості для управління технологічними процесами у свинарстві.

Особливої значущості набуває обґрунтування неінвазивних підходів до оцінки стану тварин, розроблення ефективних механізмів формування груп і оптимізації просторової організації утримання, що дозволяє знижувати рівень стресу, підвищувати продуктивність та покращувати якість продукції. Це відповідає сучасним концепціям сталого розвитку, принципам і доменам благополуччя тварин та вимогам міжнародних стандартів виробництва продукції тваринництва.

Таким чином, дисертація є актуальною, має важливе значення для розвитку галузі свинарства та формує новий науковий напрям – інтеграцію етологічних факторів у систему управління продуктивністю тварин.

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри. Дисертація є складовою частиною науково-дослідних робіт кафедри прикладної біології, розведення та генетики тварин факультету тваринництва та водних біоресурсів Національного університету біоресурсів і природокористування України на 2022–2026 рр., і виконана згідно з темами: «Підвищення продуктивності свиней за корекції їх поведінки в умовах промислової технології» (номер державної реєстрації 0122U200079; 2021–2025 рр.); «Удосконалення технології у промисловому свинарстві за принципів благополуччя» (номер державної реєстрації 0122U201294; 2023–2027 рр.); «Розробка та впровадження інноваційних методів виробництва конкурентоздатної продукції свинарства за оптимізації генотипових та паратипових факторів в умовах промислової технології» (номер державної реєстрації 0122U201293; 2023–2027 рр.).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів та вирішенні конкретного наукового завдання. Здобувачем самостійно здійснено пошук і аналіз літературних джерел за темою дисертації, розроблено схеми проведення експериментів, виконано весь обсяг експериментальних досліджень, а також проведено статистичну обробку одержаних результатів. Інтерпретацію, аналіз і узагальнення результатів досліджень, формулювання висновків та пропозицій виробництву здійснено за методичної допомоги наукового керівника. Особистий внесок у роботах, опублікованих у співавторстві, визначено у списку опублікованих праць.

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором рішень, висновків, рекомендацій. Дослідження проведено на достатньому методичному рівні за використання загально-прийнятих класичних методик і сучасних методів наукових досліджень. При аналізі отриманих результатів було застосовано сучасні засоби програмного забезпечення. Достовірність даних підтверджено достатнім обсягом досліджень та застосуванням надійних методів статистичної обробки даних. Висновки та рекомендації аргументовано результатами власних досліджень, вони відповідають меті та поставленим завданням.

5. Наукова новизна основних результатів дослідження. Наукова новизна дисертації Д. А. Ярощука полягає у формуванні принципово нового наукового підходу до підвищення відгодівельних і м'ясних ознак свиней на основі інтеграції етологічних факторів у систему управління продуктивністю в умовах промислового свинарства.

Уперше науково обґрунтовано поведінкові патерни як ключовий біологічний і технологічний регулятор формування продуктивних ознак свиней та доведено можливість цілеспрямованого управління ними для підвищення ефективності виробництва. Встановлено системний взаємозв'язок між рівнем рухової активності тварин і архітектонікою їх соціальної ієрархії, що дозволило розкрити механізми формування внутрішньогрупової взаємодії у виробничих умовах. Доведено, що локомоторна активність виступає біологічним предиктором агресивної поведінки при формуванні технологічних груп, що створює наукове підґрунтя для попередження конфліктів і оптимізації соціальної структури стада. Уперше ідентифіковано та кількісно охарактеризовано просторові поведінкові індикатори («маркери домінування» та «зони соціального уникнення»), на основі яких розроблено неінвазивний підхід до оцінки соціальної напруги у групах свиней. Встановлено етологічну детермінацію м'ясних ознак, що проявляється у різноспрямованому впливі поведінкових профілів на процеси жировідкладення та формування м'язової тканини, що розширює сучасні уявлення про біологічні механізми продуктивності свиней.

Набуло подальшого розвитку наукове положення про взаємодію системи «порода × поведінка», зокрема доведено породну специфіку реакції тварин на етологічні фактори та їх чутливість до соціального стресу. Удосконалено підходи до оцінки благополуччя свиней шляхом впровадження індексу рухової активності як інтегрального показника, що має прогностичне значення.

Розроблено та впроваджено етологічно-орієнтований алгоритм формування технологічних груп свиней, який забезпечує можливість прогнозування продуктивних ознак і оптимізації виробничих процесів, а також сформовано практичні рекомендації щодо підвищення ефективності свинарства на основі поведінкових характеристик тварин.

Отримані результати формують новий науковий напрям у тваринництві – поведінково-орієнтоване управління продуктивністю сільськогосподарських тварин, що відповідає сучасним вимогам сталого розвитку та стандартам їх благополуччя.

6. Практична цінність результатів дослідження та їх впровадження полягає у розробленні та впровадженні комплексу етологічно-орієнтованих технологічних рішень для відгодівельного молодняку свиней, спрямованих на стабілізацію соціальної структури груп, підвищення відгодівельної й м'ясної продуктивності та економічної ефективності виробництва в умовах промислового свинарства.

Головним прикладним результатом дослідження є розроблення етологічно-орієнтованого комплектування груп при постановці на відгодівлю. Встановлено, що диференціація молодняку свиней за класом рухової активності дозволяє уникнути надмірної концентрації високоактивних особин в одному станку, що є критично важливим для стабілізації соціальної структури. Практичне впровадження цієї розробки дає змогу знизити частоту агресивних конфліктів у перші години після групування на 40–45 %, що мінімізує непродуктивні витрати енергії на стресові реакції та травматизм. Це забезпечує скорочення адаптаційного періоду і дозволяє тваринам швидше досягати середньодобових приростів.

На основі вивчення просторової поведінки свиней запропоновано практичні рішення щодо оптимізації внутрішнього планування станків. Встановлення «зон уникнення», у яких підлеглі тварини перебувають до 46,1 % часу, є індикатором просторового монополізму домінантів, що зумовлює необхідність забезпечення рівного доступу свиней до корму. Практичне впровадження цих заходів сприяє вирівнюванню однорідності стада та зниженню варіабельності живої маси в межах однієї технологічної групи на 12–15 %, що спрощує логістику здачі свиней на забій.

Доведено доцільність використання індексу рухової активності, як неінвазивного маркерного показника для раннього прогнозування відгодівельної продуктивності. Практичне значення цього підходу полягає у можливості ідентифікувати тварин із високим потенціалом росту ще на ранніх етапах відгодівлі. Встановлено, що активні тварини поєднання ♀(ВБ×Л)×♂Д досягають живої маси 100 кг на 2,9 доби швидше за пасивних аналогів, що дозволяє оптимізувати оборотність виробничих площ свиного комплексу.

Особливу практичну цінність мають результати кореляційного аналізу, які доводять прямий зв'язок поведінкового профілю з якістю туш. Встановлена негативна кореляція між рівнем рухової активності та товщиною шпигу ($r=-0,61$) дозволяє використовувати етологічну оцінку, як додатковий інструмент при селекції на м'ясність. Виробництву рекомендовано пріоритетне використання молодняку активного класу для інтенсивної м'ясної відгодівлі, оскільки вони забезпечують вихід м'яса на рівні 63,5–64,1 %, що на 1,84–1,90 % вище порівняно з пасивними групами.

Економічна ефективність запропонованих рішень підтверджена розрахунками чистого прибутку і рівня рентабельності. Оптимізація технологічного процесу на основі етологічного сортування дозволяє знизити собівартість 1 ц приросту на 260,6–285,9 грн. За рахунок кращої конверсії корму (нижчої на 0,08–0,15 кг) та вищого виходу м'язової тканини, господарства отримують додатковий дохід у розмірі 197–231 грн на кожну голову. При масштабуванні на промислові обсяги (1000 голів) сумарний економічний ефект становить понад 200 тис. грн.

Результати досліджень також мають значення для впровадження сучасних протоколів благополуччя тварин (*Animal Welfare*), що є обов'язковою умовою для експорту продукції. Мінімізація соціальної напруги та забезпечення комфортного просторового розподілу свиней у промислових приміщеннях підвищують резильєнтність організму та загальну життєздатність молодняку свиней.

Спираючись на отримані результати розроблено і впроваджено практичні рекомендації щодо підвищення відгодівельних і м'ясних ознак свиней за дії етологічних факторів. Водночас результати власних досліджень використовуються у навчальному процесі Національного університету біоресурсів і природокористування України. Наукові розробки дисертації впроваджено в умовах технологічного процесу виробництва свинини на промисловій основі господарств: Агрофірма «Миг-Сервіс-Агро» та ПОП «Вікторія» Миколаївської області.

7. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації. Основні положення і результати дисертації викладено у 10 наукових працях, з яких 5 статей у наукових виданнях, включених до Переліку наукових фахових видань України, 5 тез наукових доповідей.

**Статті у наукових виданнях,
включених до Переліку наукових фахових видань України**

1. **Ярошук Д. А.,** Лихач А. В. Особливості поведінки свиней різних порід на відгодівлі. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки. 2024. Вип. 140. С. 519–527. *(Ярошуком Д. А. сформульовано наукову новизну, практичне значення і мету проведених досліджень, здійснено візуалізацію, моніторинг, збір даних та їх аналіз щодо особливостей поведінки свиней різних порід на відгодівлі за їх сумісного утримання у груповому станку, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. визначено актуальність, формування методики проведення досліджень, виконано аналіз наукових літературних джерел, формування висновків і перспектив подальших досліджень згідно індивідуального плану аспіранта).*

2. **Ярошук Д. А.,** Лихач А. В. Вплив класу активності свиней на їхні відгодівельні ознаки. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2025. Вип. 1 (46). С. 149–154. *(Ярошуком Д. А. сформульовано актуальність досліджень, практичне значення і мету проведених експериментів, проведено розподіл відгодівельного молодняку свиней на класи відповідно до їх рухової активності, досліджено, оцінено і проаналізовано вплив класу рухової активності на відгодівельні ознаки молодняку свиней різних породних поєднань, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. сформовано методичку проведення досліджень, здійснено оцінку експериментальних даних впливу класу рухової активності на відгодівельні ознаки молодняку піддослідних груп свиней, проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень).*

3. **Ярошук Д. А.**, Лихач А. В. Формування м'ясних ознак свиней за різних класів їх активності в умовах промислової технології. Подільський вісник: сільське господарство, техніка, економіка. 2025. Вип. 4 (49). С. 168–174. *(Ярошуком Д. А. сформульовано наукову новизну, практичне значення і мету проведених досліджень, проаналізовано вплив класу рухової активності на формування забійних і м'ясних ознак свиней різних породних поєднань у промислових умовах, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. визначено актуальність, формування методики проведення досліджень, виконано аналіз наукових літературних джерел, формування висновків та перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).*

4. Ярошук Д. А., Лихач А. В. Просторові індикатори агресивної поведінки свиней на відгодівлі. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Тваринництво». 2025. Вип. 4 (63). С. 160–168. *(Ярошуком Д. А. сформульовано наукову новизну, практичне значення і мету проведених досліджень, здійснено збір даних та їх аналіз щодо просторових зон конфлікту і патернів соціального уникнення як потенційних неінвазивних предикторів агресивної поведінки у свиней різних класів рухової активності в умовах групового утримання, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, сформовано висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. визначено актуальність, формування методики проведення досліджень, виконано аналіз наукових літературних джерел, формування висновків та перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).*

5. Повод М. Г., Лихач А. В., Бондарська О. М., Лихач В. Я., Ченцов М. М., Бевз Н. Л., Глухенький С. Л., **Ярошук Д. А.** Вітчизняний та світовий ринок свинини: підсумки 2022 року та прогнози. Таврійський науковий вісник. Серія: Сільськогосподарські науки. 2023. Вип. 130. С. 307–319. *(Поводом М. Г. проведено літературний науковий пошук. Лихач А. В. проаналізовано статистичні дані розвитку свинарства в Україні. Бондарською О. М. проведено аналіз розвитку свинарства, сформовано перспективи подальших досліджень. Лихачем В. Я. сформульовано актуальність досліджень, скореговано висновки. Ченцовим М. М. представлено аналітику розвитку свинарства. Бевз Н. Л. здійснено аналіз розвитку свинарства. Глухеньким С. Л. проведено аналіз літературних джерел, збір даних зі статистичних звітів, узгоджено з рештою співавторів висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Ярошуком Д. А. проведено тематичний літературний пошук, збір даних зі статистичних звітів, надано результати аналізу вітчизняного ринку свинини, узгоджено з рештою співавторів висновки, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання).*

Тези наукових доповідей

6. Лихач А. В., **Ярошук Д. А.** Поведінка свиней на відгодівлі залежно від породного поєднання. Актуальні проблеми підвищення якості та безпека виробництва й переробки продукції тваринництва та аквакультури: Міжнародна науково-практична конференція. Дніпро, 2022. С. 62–66. *(Ярошуком Д. А. проведено експеримент з візуалізації поведінки свиней на відгодівлі залежно від породного поєднання, біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).*

7. Ярошук Д. А., Лихач А. В. Особливості поведінки свиней на відгодівлі. Освіта і наука в умовах викликів і загроз. Внесок молодих вчених в сталий розвиток: Міжнародна науково-практична конференція. Київ, 2024. С. 264–265. *(Ярошуком Д. А. обґрунтовано особливості поведінки свиней на відгодівлі, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку).*

8. **Yaroschuk D. A.**, Lykhach A. V. Fattening traits of pig depending on activity class. Актуальні питання фізіології продуктивності сільськогосподарських тварин: Міжнародна науково-практична конференція, присвячена 125-річчю від дня народження академіка Олексія Володимировича Квасницького. Полтава, 2025. С. 137–138. (*Yaroschuk D. A. здійснено дослідження з розподілу молодняку свиней різних породних поєднань за руховою активністю на класи, досліджено їх відгодівельні ознаки, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Lykhach A. V. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень на основі літературного пошуку*).

9. **Ярошук Д. А.**, Лихач А. В., Баркарє Є. В. Оцінка поведінкових актів свиней на відгодівлі. Наукові і технологічні виклики тваринництва у XXI столітті: Міжнародна науково-практична конференція. Київ, 2025. С. 190–192. (*Ярошук Д. А. візуалізовано і оцінено поведінкові акти свиней на відгодівлі, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. В. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень. Баркарєм Є. В. проведено літературний пошук і обґрунтування постановки досліджень*).

10. **Ярошук Д.**, Лихач А. Соціальна навігація свиней. Наукові здобутки у вирішенні актуальних проблем виробництва і переробки продукції тваринництва: V Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених та здобувачів освіти. Житомир, 2025. С. 137–138. (*Ярошук Д. візуалізовано просторові зони свиней різної рухової активності на відгодівлі, оцінено ризики зниження благополуччя свиней на відгодівлі у випадку підвищення агресивних епізодів, проведено біометричну обробку результатів досліджень та їх аналіз, формування висновків, надано практичні рекомендації підприємству, підготовлено публікацію до друку відповідно до вимог видання. Лихач А. проведено літературний науковий пошук, порівняльний аналіз наявних досліджень і визначено відповідні узгодження та відмінності, формування висновків й перспектив подальших досліджень*).

8. Апробація основних результатів дослідження. Основні положення дисертації доповідалися, обговорювалися і отримали позитивну оцінку на: Міжнародній науково-практичній конференції «Актуальні проблеми підвищення якості та безпеки виробництва й переробки продукції тваринництва та аквакультури» (м. Дніпро, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Біобезпека, захист та благополуччя тварин» (м. Київ, 2022 р.); Міжнародній науково-практичній конференції «Сучасні підходи гарантування безпечності та якості продуктів тваринництва» (м. Одеса, 2022 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Актуальні аспекти розвитку науки і освіти» (м. Одеса, 2023 р.); V Міжнародній науково-практичній конференції «Проблеми виробництва і переробки продовольчої сировини та якості і безпечність харчових продуктів» (м. Житомир, 2023 р.); II Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Біоінтенсивні та SMART-технології у тваринництві» (м. Одеса, 2023 р.); III Міжнародній науково-практичній конференції науково-педагогічних працівників та молодих науковців «Сучасні виклики та шляхи покращення технології виробництва продукції тваринництва» (м. Одеса, 2024 р.); Міжнародній науковій конференції «Освіта і наука в умовах викликів і загроз. Внесок молодих вчених в сталий розвиток» (м. Київ, 2024 р.); семінарі підвищення кваліфікації «Інноваційні технології виробництва продукції свинарства» (м. Київ, 2024 р.); Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій 125-річчю від дня народження академіка Олексія Володимировича Квасницького «Актуальні питання фізіології продуктивності сільськогосподарських тварин» (м. Полтава, 2025 р.); Міжнародній науково-практичній конференції, присвяченій 95-річчю від дня народження доктора сільськогосподарських наук, професора, академіка УААН Г. О. Богданова «Наукові і технологічні виклики тваринництва у XXI столітті» (м. Київ, 2025 р.); V Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих

вчених та здобувачів освіти «Наукові здобутки у вирішенні актуальних проблем виробництва і переробки продукції тваринництва» (м. Житомир, 2025 р.).

Ухвалили:

Дисертація здобувача ступеня доктора філософії Ярощука Дмитра Анатолійовича на тему: «Підвищення відгодівельних і м'ясних ознак свиней за дії етологічних факторів» є завершеною кваліфікаційною науковою працею, у якій вирішено конкретне наукове завдання щодо обґрунтування поведінкових патернів у якості функціональних елементів технології виробництва, встановлення механізмів їх впливу на відгодівельні та м'ясні показники, а також розширення наукових підходів до оцінки благополуччя тварин через інтегральні поведінкові індикатори, що має істотне значення для галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Дисертація відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України № 40 від 12 січня 2017 року «Про затвердження вимог до оформлення дисертації», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

З урахуванням наукової зрілості та професійних якостей здобувача Ярощука Дмитра Анатолійовича дисертація на тему: «Підвищення відгодівельних і м'ясних ознак свиней за дії етологічних факторів» рекомендується для подання до розгляду та захисту у разовій спеціалізованій вченій раді на здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва» галузі знань 20 «Аграрні науки та продовольство».

Рішення прийнято одногосно.

**Головуючий на засіданні фахового семінару
кафедри технологій у тваринництві
факультету тваринництва та водних біоресурсів
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
доктор сільськогосподарських наук,
професор**

 Сергій РУБАН

**Експерти:
Доцент кафедри технологій у тваринництві
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент**

 Наталія БОГДАНОВА

**Доцент кафедри прикладної біології,
розведення та генетики тварин
Національного університету біоресурсів
і природокористування України,
кандидат сільськогосподарських наук,
доцент**

 Микола СЕБА

**Відповідальний за атестацію здобувачів
вищої освіти ступеня доктора філософії**

 Сергій БОЯРЧУК